

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**PERSPECTIVE DIRECTIONS OF DEVELOPMENT
OF ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING,
MANAGEMENT AND LAW: THEORY AND PRACTICE**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**9 березня 2019 р.
March 9, 2019**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ,
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**PERSPECTIVE DIRECTIONS OF DEVELOPMENT
OF ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING,
MANAGEMENT AND LAW: THEORY AND PRACTICE**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**9 березня 2019 р.
March 9, 2019**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

Злотенко О. Б. ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	23
Міркунова Т. І. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ: КАТЕГОРІАЛЬНИЙ ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ.....	24
Пігуль Н. Г., Винокурова Н. В. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЇЇ РІВНЯ	26
Савицька О. М., Салабай В. О. ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ: ВИМІР ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	28
Чіков І. А. ОСОБЛИВОСТІ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	30
Чумак Л. Ф. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	32
Шматько Н. М. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДТРИМКИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ОБ'ЄДНАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	34
СЕКЦІЯ 4. ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ТА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ SECTION 4. FOOD SAFETY AND ECOLOGICAL POLICY IN THE MODERN WORLD.....	36
Паламаренко Я. В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА КЛЮЧОВІ ОРІЄНТИРИ ЇЇ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	36
СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК SECTION 5. ECONOMICS OF AGRICULTURE AND AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX.....	38
Бурлака Н. І. ДЕГРАДАЦІЯ ҐРУНТУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ.....	38
Логвиненко С. Л. ПРИНЦИПИ, КРИТЕРІЇ ТА АЛГОРИТМИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОСГ	39
Тітов Д. В. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	42

Збалансована система показників має багатоплановий характер, охоплюючи зв'язки між різним видам показників управління компанією: не тільки фінансової інформації, а й інформації про ситуацію на ринку, інформації про час, вартість і якість виконуваних в компанії процесів, також інформації про працівників, стратегічним і операційним рівнями управління, минулими і майбутніми результатами, а також між внутрішніми і зовнішніми аспектами діяльності підприємства. У процесі використання, BSC перетворилася на широку управлінську систему. Багато вчених вбачають у ній структуру всього процесу управління або організаційну структуру [5].

Чотири проєкції Р. Каплана і Д. Нортон («Фінанси», «Клієнти», «Навчання та зростання», «Бізнес-процеси») являють собою швидше організаційну структуру, ніж обмежену схему. Ніщо не заважає компаніям залежно від конкретної ситуації доповнити модель, зображену на рис. 1, ще однією або двома таблицями, хоч істотна перевага BSC – це її сконцентрованість і якість представлення інформації.

В практичній діяльності в Україні, як правило, увага менеджерів зосереджується на фінансових показниках, що призводить до того, що бізнес-процеси, процеси розвитку і навчання, думка клієнтів залишаються неконтрольованими чи слабо контрольованими (як за кількісними, так і за якісними параметрами). ЗСП охоплює, в основному, стратегічно важливі напрями, а оперативні (діагностичні) порівняння фактичних і планових показників залишаються поза увагою. Це є не досить добрим для оцінки ефективності усієї компанії, оскільки не надають побачити повну картину і оцінити той чи інший показник [5].

Тому для ефективної діяльності українських підприємств і їх відповідності сучасним ринковим вимогам та економічного розвитку, керівникам і менеджерам компаній, установ та організацій доцільно впроваджувати ЗСП, яка значно розширює можливості підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності та менеджменту, досягаючи необхідного рівня конкурентоспроможності, високого рівня доходності і прибутковості бізнесу. З цієї причини розроблення, формування, впровадження, використання та удосконалення ЗСП в управлінні вітчизняними компаніями виявляє актуальність та перспективність зазначеної концепції для науковців, менеджерів, бізнесменів, підприємців та ін.

Список літератури

1. Войтко С. В., Савицька О. М., Вошецька Н. В. Модель BALANCED SCORECARD як інструмент ефективного функціонування системи контролінгу на підприємстві. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки.* 2007. Випуск 17. С. 27 – 33.
2. Kaplan, R. S. and D. P. Norton (1992) The Balanced Scorecard: Measures that Drive Performance, *Harvard Business Review*, (January-February): Pp. 71 – 79.
3. Доц М. К., Рубаха Г. В. Збалансована система показників як спосіб підвищення ефективності управління діяльністю підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України.* 2016. С. 225 – 230.
4. Пан Л. В. Збалансована система показників (Balanced Scorecard – BSc) як інструмент ефективного управління стратегією організації. *Наукові записки. Економічні науки.* Том 21. С. 56 – 63. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8532/Pan_Zbalansovana_systema_pokaznykiv.pdf.
5. Височин І. В. Збалансована система показників ефективності діяльності підприємства як інструмент стратегічного менеджменту. *Наукові записки. Серія «Економіка».* 2016. Випуск 12. URL: <http://eprints.oa.edu.ua/6583/1/5.pdf>.

УДК 631.11:658.589

Чіков І. А.

асистент кафедри економічної кібернетики,
Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ АКТИВІЗАЦІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Інноваційна діяльність є невід'ємним елементом будь-якого підприємництва, адже розвиток і підвищення ефективності виробництва неможливі без нововведень у виробничу діяльність. Вирішення проблеми активізації інноваційної діяльності аграрних підприємств є

актуальним для вітчизняних підприємств. Досвід країн, що вийшли з економічної кризи, доводить нам те, що запорукою створення міцної та ефективно діючої економіки неможливе без активізації інноваційної діяльності.

Вирішення проблеми активізації інноваційної діяльності аграрних підприємств є важливим завданням та фактором економічного зростання та становлення економічної незалежності України.

Поняття «інноваційна діяльність» являє собою сукупність ресурсного потенціалу, встановлених процедур, принципів та фінансових, інформаційних механізмів, які забезпечують генерування ідей їхній відбір, реалізацію та створення вартості в межах аграрних підприємств [1, с. 42].

Зважаючи на необхідність раціонально організувати інноваційну діяльність аграрних підприємств та ряд специфічних ознак інновацій в аграрній сфері, автором А. С. Міжуй [2], було запропоновано класифікацію інновацій в аграрній сфері табл. 1.

Таблиця 1

Класифікація інновацій в аграрній сфері

Ознака класифікації	Вид інновацій
За сферою застосування	– біологічні; – технічні; – технологічні; – хімічні; – економічні; – соціальні; – інновації в менеджменті; – маркетингові
За ступенем новизни	– нові для галузі в світі; – нові для галузі в Україні; – нові для господарства
За інноваційним потенціалом	– радикальні; – поліпшуючі; – модифікаційні
За формою реалізації інновацій	– у формі продукту – у формі процесу
За рівнем окупності (результативності)	– швидкоокупні; – середньоокупні; – низькоокупні;
За періодом реалізації	– короткострокові (1-3 роки); – середньострокові (3-10 років); – довгострокові (понад 10 років);
За походженням	– вітчизняні; – зарубіжні;
За величиною витрат	– інновації, що вимагають великих вкладень; – інновації, що вимагають мінімальних витрат; – інновації можливі без додаткових витрат;
За джерелами фінансування	– власні кошти; – бюджетні кошти та позабюджетні кошти; – позичені та залучені кошти; – змішане фінансування; – гранти на розвиток науки;
За ступенем ризику	– мало ризикові; – помірно ризикові; – ризикові.

Джерело: сформовано автором на основі джерела [2]

На відміну від інших сфер, розвиток інновацій в аграрній сфері відбувається більш повільно, що потребує особливої уваги. Даний принцип обумовлений, особливостями самого сільського господарства, а саме земля, взаємодія з живими організмами (рослинами, тваринами, мікроорганізмами), сезонний характер виробництва, високий рівень ризику (більшою мірою стосується селекційних видів інновацій).

На шляху вітчизняних аграрних підприємств виникають перешкоди, які не дають в повній мірі конкурувати з діяльністю закордонних транснаціональних компаній - це в першу чергу залежить від того, що техніка та технології що використовуються на підприємствах в більшості випадків морально і фізично зношені, і відповідно

підприємствам необхідно проводити їх дорого вартісне оновлення. Ось чому з'являється необхідність визначення напрямів поліпшення інноваційної діяльності у сільському господарстві. Дані напрями повинні охоплювати усі цикли процесу інноваційної діяльності. Комплекс заходів щодо активізації інноваційної діяльності аграрних підприємств, на думку авторів Мартинюк М. А., Ратошнюк Т. Т. [3], повинен містити наступні елементи:

- державну підтримку фундаментальних наукових розробок;
- формування інноваційної інфраструктури;
- державну підтримку підготовки висококваліфікованих кадрів;
- державну підтримку створення венчурних компаній, технопарків, бізнес-інкубаторів, інвестиційних компаній;
- створення системи державної підтримки сільськогосподарських підприємств, що займаються інноваційною діяльністю (надання пільгового оподаткування, виділення грантів, субвенцій);
- створення системи пільгового кредитування сільського господарства;
- введення ринку земель, створення аграрного банку, іпотечне кредитування;
- запровадження системи лізингових відносин;
- залучення до процесу інвестування аграрної сфери іноземних і вітчизняних інвесторів;
- забезпечення цінового паритету між сільськогосподарською продукцією та матеріально-технічними й енергетичними ресурсами;
- усунення міжгалузевих диспропорцій у фінансуванні аграрної галузі з державного бюджету;
- створення стабільного і прозорого законодавства щодо здійснення експортних операцій;
- виважена й ефективна політика держави щодо підтримки вітчизняного товаровиробника.

Отже, наведений комплекс заходів, при успішній реалізації, значно поліпшить активізацію інноваційної діяльності в аграрній сфері, котрі вимагають реформування аграрних відносин, відповідно до цього основною рушійною силою має стати держава в особі державних органів.

Перед державною владою постає питання докорінного реформування системи підтримки аграрної галузі. У той же час аграрні підприємства також повинні реалізовувати низку заходів щодо активізації інноваційної діяльності як необхідну умову підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції.

Список літератури

1. Замрига А. В. Інноваційна діяльність як фактор конкурентоспроможності. *Європейські перспективи*. 2014. № 3. С. 41 – 44.
2. Міжуй А. С. Інноваційна діяльність в сільському господарстві. URL: www.rusnauka.com/27_NNM_2011/Economics/4_93021.doc.htm.
3. Мартинюк М. А., Ратошнюк Т. Т. Інновації в сільському господарстві економіка АПК. *Наука й економіка*. 2014. № 2 (34). С. 94 – 98.

УДК 330.341.1

Чумак Л. Ф.

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання,
Українська інженерно-педагогічна академія

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасна економічна дійсність в країні гостро потребує змін у діяльності суб'єктів господарювання у напрямках досягнення вимог виробництва продукції європейської якості, що заставляє підприємства турбуватись про конкурентоспроможність, її підвищення та